

(1932), regulaciju Teplice—Šanov (1932), regulatornu osnovu Zagreba (1932), regulaciju Kaptola u Zagrebu (1932), regulaciju Stockholma (1933) te na natječaju za muzej u Malmöu (1933). Po povratku u domovinu projektira stambeno naselje Vrhovec u Zagrebu (1933), Željezničarsko naselje u Sarajevu (1934), radi regulatorni plan Sušaka (1936) i Novoga Sada (1937). U Zagrebu je projektirao stambenu zgradu na Ribnjaku 38 (1932), naselje Prve hrvatske štedionice na Trešnjevki s kućama u nizu (1935) i adaptaciju hotela »Dubrovnik« (1940), a u Dubrovniku pregradnju hotela »Excelsior« (1938). Poslije rata radi različite urbanističke i arhit. projekte. Autor je projekta za dovršenje mosta Sušak—Rijeka, generalnog plana Plitvičkih jezera (1952) s hotelskim i ugostiteljskim paviljonima i pristaništem na jezeru, paviljona studentskoga doma na Lašćini u Zagrebu. Neizvedeni su ostali njegovi projekti za novi Tehnički fakultet na Borongaju u Zagrebu (1947), za Operu u Beogradu (1948) i za rekreacijski centar na otoku Rissalou u Finskoj (1949). Od 1956. djeluje u inozemstvu i projektira obiteljske kuće i kulturni centar u Radcliffeu u Australiji (1959), stambeno naselje u Westminsteru u Londonu (1960), kazalište u Darmstadtu (1963), sveučilišni grad u Bochumu (1963), upravnu zgradu u Rotenburgu (1964), zgradu u Harbütelu (1964), kiparski paviljon i ljevaonicu Visoke tehničke škole u Braunschweigu (1965), dječji dom u Neu-Erkerodeu kraj Braunschweiga (1965) i pristanišnu zgradu u zračnoj luci Berlin-Tegel (1965, s Kremerom i Wittom). — Bivio se umjetničkom fotografijom snimajući uglavnom arhit. motive iz staroga Zagreba, o čemu je izdao monografiju *Svjetla i sjene* (Zagreb 1955).

BIBL.: *Regulatorni plan za grad Zagreb* (u knjizi: S. Planić, Problemi savremene arhitekture), Zagreb 1932; *Kaptol u smislu racionalnog urbanizma*, Arhitektura, 1934, 2, str. 26; *Novo naselje u Zagrebu*, Građevinski vjesnik, 1936, 1; *Gradnja u nizu*, ibid.; *Problem željezničke pruge i kolodvora obzirom na razvitak južnog dijela Zagreba*, ibid., 1936, 5; *Regulaciona osnova Zadra*, Arhitektura, 1947, 1–2; *Nacionalni park Plitvička jezera*, Urbanizam i arhitektura, 1950, 7–8; *Das Wohnen und Technik*, Baukunst und Werkform (Frankfurt/M), 1951, 10; *Zadaci prostora*, Arhitekt, 1953, 8; *O prostoru*, Arhitektura, 1953, 6; *Das architektonische Erbe in Jugoslawien*, Schweizerische Bau (Zürich), 1954, 15; *L'architecte et l'héritage architectural*, Techniques et Architecture (Paris), 1954, 11–12; *Die ökonomische Form des Grosswohnblocks*, Baukunst und Werkform, 1955, 10; *Architectural Education in Europe*, II Dilettante (Melbourne), 1957, 6; *Town planning and Housing in Melbourne*, Architecture and Arts (Melbourne), 1958, 2; *Youth challenges the past*, Architecture Today (Melbourne), 1959, 7; *Bauen in Australien*, Bauwelt (Berlin), 1959, 47; *Theater für Morgen*, ibid., 1965, 25.

LIT.: S. Planić, Problemi savremene arhitekture, Zagreb 1932. — M. Majer, Zdenko Strižić, Svijet, 1932, 1. — V. Potočnjak, Arhitektura u Hrvatskoj 1888–1938, Građevinski vjesnik, 1939, 4–5. — S. Planić, Pedeset godina arhitekture u Hrvatskoj, Književnik, 1939, 2. — T. Stahuljak, Arhitektura u XX. stoljeću u Hrvatskoj, Naša domovina, II, Zagreb 1943. — Kritička retrospektiva »Zemlja« (katalog), Zagreb 1971. — T. Premerl, Zagrebačka moderna arhitektura između dva rata, Iz starog i novog Zagreba, V, Zagreb 1974. — Isti, Zdravstveni objekti i projekti hrvatske međuratne arhitekture, Arhitektura, 1975, 152–153. — Isti, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, ibid., 1976, 156–157. — Isti, Pobjeda moderne, ibid. — Isti, Arhitektonska i društvena avangarda. Arhitekti u Zemlji, ČIP, 1976, 6–7. — Z. Vrkljan, Prof. Zdenko Strižić, ibid., 1977, 9. — Ž. Corak, U funkciji znaka, Zagreb 1981. — T. Premerl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. — Z. Vrkljan, Sjećanja, Zagreb 1995. T. Pl.

STRMAC PRIBIČKI → PRIBIČ

STROHBERGER, Johann Josip, dagerotipist i slikar, djelovao sred. XIX. st. u Zagrebu; prvi se put oglašava 1844. kao portretni slikar i mini-

Z. STRIŽIĆ, stambena zgrada na Ribnjaku 38 u Zagrebu

jaturist, a drugi put 1846. kao dagerotipist. Dolazi vjerojatno iz Beča, gdje je izučio zanat. U Zagrebu je ostao do 1848, a imao je i svoj fotografski atelje. Osim obojenih dagerotipija radio je vedute (*Markov trg*, 1846) i portrete (*Ban Josip i banica Sofija Jelačić*, 1946; *Dr Martin Matunci*, 1848) koji se odlikuju čistom i preciznom izvedbom.

LIT.: A. Simić-Bulat, Sjeverozapadna Hrvatska, u katalogu: Slikarstvo XIX. stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb 1961, str. 29, 215. — N. Grčević, Fotografija devetnaestog stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb 1981. — Fotografija u Hrvatskoj 1848–1951 (katalog), Zagreb 1994. R. He.

STROHMAYER, Mihovil, graditelj (? 1817 – Zagreb, 7. XI. 1868). U Zagrebu djeluje 50-ih i 60-ih godina XIX. st. Među njegova vrednija ostvarenja ubrajaju se: kuća obitelji Šimec u Mesničkoj 24 (1858), nadogradnja prvoga i drugoga kata na kući A. Majcena u Ilici 42 (1859); drugi kat samostana sestara milosrdnica u Frankopanskoj ul. i uređenje pročelja crkve s visokim tornjem (1861) te jednokatnica u Jurjevskoj 9 (1868, poslije nadograđena). Po stilskim elementima na pročelju kuće u Ilici 42 i načinu preuređenja samostanskoga kompleksa S. je prvi romantički graditelj u Zagrebu.

LIT.: L. Dobronić, Bartol Felbinger i zagrebački graditelji njegova doba, Zagreb 1971. — Ista, Graditelji i izgradnja Zagreba u doba historijskih stilova, Zagreb 1983. R. He.

STOJIC, BENKO → STAY, BENKO

STROSSMAYER, Josip Juraj, biskup i pokrovitelj umjetnosti (Osijek, 4. II. 1815 – Đakovo, 8. IV. 1905). Studirao teologiju u Đakovu, doktorirao filozofiju 1834. u Pešti, teologiju 1842. u Beču. God. 1849. imenovan je bosansko-srijemskim biskupom. — Pokrovitelj kulture i znanosti u Hrvatskoj: osnivač JAZU 1860. i Hrvatskoga sveučilišta 1866. Poticao je razvoj lik. izobrazbe i umjetnosti. Omogućio je i usmjerio gradnju i ukrašavanje neoromaničke katedrale u Đakovu (1866–82, projektirali K.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA HAZU